

Būvniecības valsts kontroles birojs

Patstāvīgās prakses uzraudzība: visbiežāk konstatētās nepilnības būvekspertīzes atzinumos

Būvspeciālistu sertifikācijas
nodaļas vecākā eksperte
Aleksandra Teirumnīka

Rīgā, 29.09.2022.

Patstāvīgās prakses uzraudzība

Būvniecības valsts kontroles birojs

Pēc sertifikāta iegūšanas tiek veikta sertificēto būvspeciālistu plānotā un ārpuskārtas uzraudzība atbilstoši sākotnēji definētiem uzraudzības kritērijiem:

- **Plānoto uzraudzību** Būvspeciālistu sertificēšanas nodaļa veic vienu reizi piecos gados, katru gadu izlases veidā pārbaudot 20% no kopējā sertificēto būvspeciālistu skaita, tādējādi nodrošinot, ka piecu gadu laikā tiek pārbaudīts ikviens būvspeciālists.
- **Ārpuskārtas uzraudzība** tiek piemērota gadījumos, kad saņemta sūdzība vai Nodaļas rīcībā nonākusi cita veida informācija par sertificētā būvspeciālista iespējamām profesionālās darbības pārkāpumiem.

Patstāvīgās prakses uzraudzība

Būvniecības valsts kontroles birojs

Saņemtās sūdzības:

2022.gada pirmo 6 mēnešu laikā tika saņemtas 6 sūdzības par iespējamiem būvspeciālistu profesionālās darbības pārkāpumiem, t.sk.:

- ✓ 2 sūdzības saņemtas no fiziskām personām;
- ✓ 2 sūdzības no juridiskām personām;
- ✓ 2 sūdzības saņemtas no Biroja Būvniecības kontroles departamenta.

Patstāvīgās prakses uzraudzība

Būvniecības valsts kontroles birojs

Izskatīšanas rezultāts:

2022.gada 1.pusgadā ir izskatītas sūdzības par 3 būvspeciālistu iespējamām profesionālās darbības pārkāpumiem, t.sk.:

- ✓ 2 gadījumos, saņemot speciālistu skaidrojumu, pieņemts lēmums par lietas izbeigšanu, nekonstatējot pārkāpumus;
- ✓ 1 gadījumā ir konstatēti maznozīmīgi būvspeciālista profesionālās darbības pārkāpumi, kas pieņemts zināšanai un tiks vērtēts turpmākā uzraudzības procesā.

Patstāvīgās prakses uzraudzība

Būvniecības valsts kontroles birojs

Izvērtēšana:

- Sūdzību izvērtēšanas process nav noslēdzies un turpinās par 8 būvspeciālistu iespējamajiem profesionālās darbības pārkāpumiem.
- Norādītajā periodā tika saņemtas 3 sūdzības par būvspeciālistu iespējamajiem profesionālās darbības pārkāpumiem pamatsertifikāta darbības sfērās, kas tika pārsūtītas citām sertificēšanas institūcijām atbilstoši piekritībai.

Patstāvīgās prakses uzraudzība

Būvniecības valsts kontroles birojs

2022.gada 1.pusgadā, pamatojoties uz saņemtām sūdzībām, tika uzsāktas būvspeciālistu uzraudzības lietas attiecīgās sertifikāta darbības sfērās:

- 4 – Ēku konstrukciju būvprojektu ekspertīze;
- 2 – Būvprojektu arhitektūras risinājumu ekspertīze;
- 1 – Dzelzceļa sliežu ceļu būvprojektu ekspertīze;
- 1 – Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu būvprojektu ekspertīze, ieskaitot ugunsdzēsības sistēmas;
- 1 – Tiltu būvprojektu ekspertīze;
- 1 – Ēku ekspertīze.

Būvekspertīzes pārbaudes rezultātā visbiežāk konstatētās neatbilstības:

- ✓ **Būvekspertīzes noformējums neatbilst Vispārīgo būvnoteikumu 3. vai 4. pielikuma prasībām.**

Būveksperta sagatavotais Atzinums nav uzskatāms par būves ekspertīzes atzinumu, bet gan par Būveksperta kā lietpratēja viedokli vai novērtējumu.

Nodaļa neuzrauga sertificētu būves ekspertu vai būvprojektu ekspertu profesionālo darbību, sniedzot konsultācijas, viedokli vai atzinumus Civilprocesa likumā paredzētajos gadījumos un kārtībā, kā arī jebkuru citu darbību, kuru tas veic kā lietpratējs, bet kas neatbilst Vispārīgajos būvnoteikumos noteiktajam profesionālo pienākumu ietvaram.

Būvekspertīzes pārbaudes rezultātā visbiežāk konstatētās neatbilstības:

- ✓ **Ētisko principu ievērošana – sertifikātu lietot tikai atbilstoši sertifikātā norādītajai darbības sfērai.**

Vēršam uzmanību, ka Būvspeciālistu profesionālās ētikas kodekss būvekspertīzes specialitātē 4.1. punkts paredz pienākumu sertifikātu lietot tikai atbilstoši sertifikātā norādītajai darbības sfērai, tātad, ja darbu izpilde veikta, balstoties uz piešķirtajām patstāvīgās prakses tiesībām pamatdarbības sertifikāta darbības ietvaros, bet ne balstoties uz piešķirtajām patstāvīgās prakses tiesībām būvekspertīzes specialitātes darbības sfērā, tad sagatavotajā atzinumā nav norādāma atsauce uz attiecīgās darbības sfēras sertifikātu būvekspertīzes specialitātē.

Būvekspertīzes pārbaudes rezultātā visbiežāk konstatētās neatbilstības:

✓ **Būvspeciālistu profesionālās ētikas kodeksa būvekspertīzes specialitātē 16.punkts nosaka:**

«Būvspeciālists atsakās slēgt jebkākus līgumus ar trešajām personām, kuru izpildi ar savām prasmēm un kompetenci viņš nevar nodrošināt.»

Būvekspertīzes pārbaudes rezultātā visbiežāk konstatētās neatbilstības:

✓ Būvekspertīzes atzinuma pamatotība –

Būvekspertīzes veicējs atbild par būvekspertīzes **atzinuma saturu** un tajā ietverto **secinājumu pamatotību** būvekspertīzes uzdevuma ietvaros.

Būvniecības likuma 19.²panta septītā daļa.

Būvekspertīzes pārbaudes rezultātā visbiežāk konstatētās neatbilstības: Būvekspertīzes atzinuma pamatotība

- ✓ **Par būvprojekta atbilstību** normatīvo aktu un tehnisko noteikumu prasībām pārlicībai ir jābūt ne tikai ekspertam iekšēji, bet šādu **pārlicību ir jāspēj gūt arī ārēji** – iesaistītajām un atbildīgajām personām pēc iepazīšanās ar eksperta atzinumu.
- ✓ Ekspertīzes atzinumam ir jānodrošina kvalitatīvas pēcpārbaudes iespēja. Lai kvalitatīva pēcpārbaude būtu iespējama un būtu iespējams izsekot tam, kā eksperts nonācis pie gala secinājuma par vienu vai otru slēdzienu, respektīvi, cik pamatotu ekspertīzi sniedzis, ekspertīzes atzinumā ir **jāatspoguļo ekspertīzes gaita** – kādi dokumenti ir pārbaudīti, kādā veidā un secīgi izdarītie secinājumi būvprojekta pārbaudes ietvaros.

Būvekspertīzes pārbaudes rezultātā visbiežāk konstatētās neatbilstības: Būvekspertīzes atzinuma pamatotība

- ✓ **Tiesiskuma princips** – būvspeciālista darbībai jābūt pamatotai ar tiesību normām, īpaši gadījumos, kad likumdevējs uz to norādījis tieši.

Jebkuram, bet īpaši attiecīgā negatīvā ekspertīzes atzinuma adresātam ir jābūt iespējai pārliecināties, ka eksperta secinājumi nav patvaļīgi un ir saprātīgi attaisnojami.

- ✓ **Pamatojums** arī pilda tiesību aizsardzības funkciju un ļauj attiecīgā negatīvā ekspertīzes atzinuma adresātam un citiem būvniecības procesā iesaistītajiem pārliecināties, ka secinājumi ir objektīvi pareizi.

Būvekspertīzes pārbaudes rezultātā visbiežāk konstatētās neatbilstības: Būvekspertīzes atzinuma pamatotība

- ✓ Būvekspertam ir **pienākums dokumentēt** būvekspertīzes veikšanas gaitu.

Dokumentēšana ir *ierakstītas informācijas pastāvīga, sistemātiska vākšana un apstrāde glabāšanai, klasificēšanai, izguvei un lietošanai vai nodošanai citiem.*

Vispārīgo būvnoteikumu 56.punkts.

Būvekspertīzes pārbaudes rezultātā visbiežāk konstatētās neatbilstības:

- ✓ Ekspertīzē nav norādīts, kādām tiesību normām neatbilst katra no konstatētajām neatbilstībām;
- ✓ Ekspertīzē izdarīti secinājumi bez nepieciešamo aprēķinu un testu veikšanas;
- ✓ Sniegts nepamatoti pozitīvs slēdziens vai sniegts slēdziens uz nepārbaudītiem faktiem (nav veikti mērījumi, aprēķini), kas ir pretrunā ar tehniskajiem risinājumiem;
- ✓ Ekspertīzē sniegtas atsauces uz spēkā neesošiem būvnormatīviem un standartiem;

Būvekspertīzes pārbaudes rezultātā visbiežāk konstatētās neatbilstības:

- ✓ Sagatavots ekspertīzes atzinums, nesaņemot pilnu informāciju par būvprojektu un ar to saistīto dokumentāciju;
- ✓ Nav veikta ekspertīzes gaitas dokumentēšana;
- ✓ Aprēķinos nav pietiekami aprakstīti pieņemtie izejas dati;
- ✓ Eksperts nav pārbaudījis risinājumu tehnisko pamatotību, lai tie neradītu nepieļaujami augstus riskus būves ekspluatācijā: konstruktīvā noturība, mehāniskā stiprība un stabilitāte, ugunsdrošība, elektrodrošība, u.c.

Atzinuma kvalitātes ietekmes mazāk būtiskie faktori:

- ✓ Ekspertīzes atzinums daļēji neatbilst sākotnējam ekspertīzes uzdevumam.
- ✓ Atzinumos norādīta tāda informācija, kuru nenosaka VBN 3.un 4.pielikums;
- ✓ Eksperta emocionāla rakstura piezīmes;
- ✓ Gramatiskas, stila kļūdas atzinuma tekstā;
- ✓ Atzinuma liekvārdība.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Paldies par uzmanību!

www.bvkb.gov.lv